UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

VII. De Aegyptiis qui in Phoenice passi sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Visual Library

Alios quoque innumerabiles vinctos & ſcaphis impoſitos, carnifices in profundum mare projecere. Sed & corpora regiorum cubiculariorum quæ poſt mortem convenienti tradita fuerant ſepulturæ, ipſi eorum legitimi domini erui ex ſepulchro & in mare projici oportere cenſuerunt, ne quis illos ſepulchris conditos, pro Diis, ut ipſi quidem opinabantur, reputans, inpoſterum adoraret. Et hæc quidem in ipſo perſecutionis exordio Nicomediæ geſta ſunt. Ceterùm paulò pòſt cùm alii in Melitina Armeniæ regione, alii in Syria Imperium arripere conati eſſent: promulgatum eſt Imperatoris edictum, ut omnes ubique Eccleſiarum Antiſtites vincti in carcerem truderentur. Earum verò rerum quæ poſtea factæ ſunt ſpectaculum, omnem prorſus dicendi copiam ſuperabat; quippe cùm innumerabilis ubique hominum multitudo cuſtodiæ manciparetur: & carceres olim homicidis & ſepulchrorum expilatoribus deputati, tunc Epiſcopis, Preſbyteris, Diaconis, Lectoribus atq; Exorciſtis complerentur; adeo ut iis qui ob crimina condemnati fuerant, nullus jam locus ſupereſſet. Rurſus verò cùm aliud edictum priora illa ſubſecutum fuiſſet, quo præcipiebatur ut carceribus incluſi, ſiquidem ſacrificaſſent, liberi abire ſinerentur; ſi verò id renuerent, tormentis graviſſimis cruciarentur; vix jam iniri numerus poteſt omnium qui deinceps in ſingulis provinciis paſſi ſunt Martyrum; ac præſertim eorum qui per Africam & Mauritaniam, per Thebaïdem & Ægyptum ſunt interfecti. Ex Ægypto quidem nonnulli in alias quoque urbes ac provincias tranſgreſſi, nobilibus martyriis inclaruerunt.

A τὴν πυρὰν καθάλλεσθαι δήσαντες. οἱ δ᾽ ἤδη ἄλλο τι πλῆθος ἐπὶ σκάφαις, τοῖς θαλαττίοις ἐναπερρίπτουν βυθοῖς. τοὺς δέ γε βασιλικοὺς μετὰ θάνατον παῖδας, γῇ μετὰ τῆς προσηκούσης κηδείας παραδοθέντας, αὖθις ἐξ ὑπαρχῆς ἀνορύξαντες ἐναπορρίψαι θαλάσσῃ καὶ αὐτοὶ ᾤοντο δεῖν οἱ νενομισμένοι δεσπόται, ὡς ἂν μὴ ἐν μνήμασιν ἀποκειμένους προσκυνοῖεν τινὲς Θεοὺς αὐτοὺς, ὥς γε ᾤοντο, λογιζόμενοι. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τῆς Νικομηδείας κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀποτελεσθέντα τοῦ διωγμοῦ, τοιαῦτα. οὐκ εἰς μακρὰν δ᾽ ἑτέρων κατὰ τὴν Μελιτηνὴν οὕτω καλουμένην χώ-
B ραν, καὶ αὖ πάλιν ἄλλων ἀμφὶ τὴν Συρίαν ἐπιφυῆναι τῇ βασιλείᾳ πεπειραμένων. τοὺς πανταχόσε τῶν ἐκκλησιῶν προεστῶτας εἱρκταῖς καὶ δεσμοῖς ἐνεῖραι πρόσταγμα ἐφοίτα βασιλικόν. καὶ ἦν ἡ θέα τῶν ἐπὶ τούτοις γινομένων, πᾶσαν διήγησιν ὑπεραίρουσα. μυρίου πλήθους ἐν παντὶ τόπῳ καθειργνυμένου. καὶ τὰ πανταχῇ δεσμωτήρια ἀνδροφόνοις καὶ τυμβωρύχοις πάλαι πρότερον ἐπεσκευασμένα, τότε πληρούντων Ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων καὶ
C διακόνων, ἀναγνωστῶν τε καὶ ἐπορκιστῶν. ὡς μηδὲ χώραν ἔτι τοῖς ἐπὶ κακουργίαις κατακριθεῖσι αὐτόθι καταλείπεσθαι. αὖθις δ᾽ ἑτέρων τὰ πρῶτα γράμματα ἐπικατειληφότων, ἐν οἷς τοὺς κατακλείστους, θύσαντας μὲν, ἐᾶν βαδίζειν ἐπ᾽ ἐλευθερίας. ἐνισταμένους δὲ μυρίαις καταξαίνειν προσετάττετο βασάνοις. πῶς ἂν πάλιν ἐνταῦθα τῶν καθ᾽ ἑκάστην ἐπαρχίαν μαρτύρων ἀριθμήσειέ τις τὸ πλῆθος, καὶ μάλιστα τῶν κατὰ τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὸ Μαύρων ἔθνος, Θηβαΐδα τε καὶ κατ᾽ Αἴγυπτον· ἐξ ἧς καὶ εἰς ἑτέρας ἤδη προελθόντες πόλεις τε καὶ ἐπαρχίας, διέπρεψαν τοῖς μαρτυρίοις.
D

Caput VII.

De Ægyptiis qui in Phœnice paſſi ſunt.

Huc refer Niceph. l. 7. c. 7.

ET quoſdam quidem illorum in Palæſtina clariſſe novimus, quoſdam verò apud Tyrum urbem Phœnices. quos quis eſt qui cum videret, nō admiratus ſit innumerabiles ictus flagrorum, & in iis perferendis conſtantiam illorū re vera illuſtrium Chriſtianæ fidei athletarum: & poſt verbera certamen cum beſtiis humanum ſanguinem lambere aſſuetis: atque in eo certamine incurſus

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Περὶ τῶν κατὰ Φοινίκην Αἰγυπτίων.

Ἴσμεν γοῦν τοὺς ἐξ αὐτῶν διαλάμψαντας ἐν Παλαιστίνῃ. ἴσμεν δὲ καὶ τοὺς ἐν Τύρῳ τῆς Φοινίκης· οὓς τίς ἰδὼν, οὐ κατεπλάγη τὰς ἀναριθμήτους μάστιγας. καὶ τὰς ἐν τούτοις τῶν ὡς ἀληθῶς παραδόξων τῆς θεοσεβείας ἀθλητῶν ἐνστάσεις. τόν τε παραχρῆμα μετὰ τὰς μάστιγας ἐν θηρσὶν αἱμοβόροις ἀγῶνα. καὶ τὰς ἐν τούτῳ παρδάλεων καὶ διαφόρων ἄρκτων, συῶν τε

ἀγρίων καὶ πυρὶ καὶ σιδήρῳ κεκαυτηριασμένων βοῶν προσβολάς, καὶ τὰς πρὸς ἕκαστον τῶν θηρίων θαυμασίους τῶν γενναίων ὑπομονάς· οἷς γινομένοις καὶ αὐτοὶ παρῆμεν, ὁπηνίκα τοῦ μαρτυρουμένου σωτῆρος ἡμῶν αὐτοῦ δὴ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν θείαν δύναμιν ἐπιπαροῦσαν, ἐναργῶς τε αὐτὴν τοῖς μάρτυσιν ἐπιδεικνῦσαν ἱστορήσαμεν. τῶν ἀνθρωποβόρων ἐπὶ πλείονα χρόνον μὴ προσψαύειν μὴ δὲ πλησιάζειν τοῖς τῶν θεοφιλῶν σώμασιν ἐπιτολμώντων· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοὺς ἄλλους, οἷοι δήπουθεν ἔξωθεν ἐρεθισμοῖς παρώρμων αὐτὰ φερομένων. μόνων δὲ τῶν ἱερῶν ἀθλητῶν γυμνῶν ἑστώτων καὶ ταῖς χερσὶ κατασειόντων, ἐπί τε σφᾶς αὐτοὺς ἐπισπωμένων (τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἐκελεύετο πράττειν) μηδ' ὅλως ἐφαπτομένων· ἀλλ' ἔσθ' ὅπῃ μὲν καὶ ἐπ' αὐτοὺς ὁρμώντων. οἷα δὲ πρός τινος θειοτέρας δυνάμεως ἀνακρουομένων, καὶ αὖ πάλιν εἰς τοὐπίσω χωρούντων. ὃ καὶ εἰς μακρὸν γινόμενον, θαῦμα παρεῖχεν οὐ σμικρὸν τοῖς θεωμένοις· ὥστε ἤδη διὰ τὸ ἄπρακτον τοῦ πρώτου, δεύτερον καὶ τρίτον προσαφίεσθαι ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ μάρτυρι θηρίον. καταπλαγῆναι δ' ἦν τὴν ἐπὶ τούτοις ἀπτόητον τῶν ἱερῶν ἐκείνων καρτερίαν, καὶ τὴν ἐν σώμασι νέοις βεβηκυῖαν καὶ ἀδιάτρεπτον ἔνστασιν. ἑώρας γοῦν ἡλικίαν οὐδ' ὅλων ἐτῶν εἴκοσι, δίχα δεσμῶν ἑστῶτος νέου. καὶ τὰς μὲν χεῖρας ἐφαπλοῦντος εἰς σταυροῦ τύπον. ἀκαταπλήκτῳ δὲ καὶ ἀτρεμεῖ διανοίᾳ ταῖς πρὸς τὸ θεῖον σχολαίτατα τεταμένου λιταῖς, μηδ' ὅλως τε μεθισταμένου μηδ' ἀποκλίνοντός ποι τοῦ ἔνθα εἱστήκει τόπου. ἄρκτων καὶ παρδάλεων θυμοῦ καὶ θανάτου πνεόντων, καὶ σχεδὸν αὐτῆς καθαπτομένων αὐτοῦ τῆς σαρκός. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως θείᾳ καὶ ἀπορρήτῳ δυνάμει μονονουχὶ φραττομένων τὸ στόμα, καὶ αὖθις παλινδρομούντων εἰς τοὐπίσω. καὶ οὗτος μὲν οὖν τοιοῦτός τις ἦν. πάλιν δ' ἂν ἑτέρους εἶδες, πέντε γὰρ οἱ πάντες ἐτύγχανον, ἠγριωμένῳ ταύρῳ παραβληθέντας· ὃς τοὺς μὲν ἄλλους τῶν ἔξωθεν προσιόντων, τοῖς κέρασιν εἰς τὸν ἀέρα ῥίπτων διεσπάραττεν, ἡμιθνῆτας αἴρεσθαι καταλιπών· ἐπὶ μόνους δὲ θυμῷ καὶ ἀπειλῇ τοὺς ἱεροὺς ὁρμῶν μάρτυρας, οὐδὲ πλησιάζειν αὐτοῖς οἷός τε ἦν· κυρίττων δὲ τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς κέρασι τῇδε κἀκεῖσε χρώμενος, καὶ διὰ τοὺς τῶν καυτήρων ἐρεθισμοὺς θυμοῦ καὶ ἀπειλῆς

A pardorum,&urſorum immanium, aprorum etiam & taurorum, quos admoto igne & candenti ferro adverſus illos incitabant: admirabilem denique fortiſſimorum martyrum in ſingulis beſtiis ſuſtinendis patientiam. Quæ cum gererentur, nos ipſi præſentes aderamus: ubi & divinam potentiam Servatoris noſtri Jeſu Chriſti, cui tunc martyres teſtimonium perhibebant, præſentem & ſemetipſam manifeſtè martyribus exhibentem perſpeximus. Siquidem voraciſſimæ beſtiæ, longo temporis ſpatio nec attingere Sanctorum corpora, nec propius accedere ſunt auſæ. Verum in alios quidem, qui à fide noſtra a-
B lieni ipſas inſtigabant, impetum ſuum converterunt. Solos vero ſacroſanctos athletas, qui nudis corporibus ſtabant, & commotis manibus eas in ſemetipſos provocabant (id enim facere jubebantur) ne contigerunt quidem. Immo interdum quidem in eos irruebant: ſed protinus quaſi divina quadam virtute repulſæ, retrò cedebant. Quæ cum diutius fierent, non mediocri admiratione defixi erant ſpectatores: adeout ob caſſum & inanem prioris beſtiæ incurſum, altera rurſus ac tertia in unum eundemq; martyrem emitteretur. Mi-
C rari tunc licebat intrepidam erga hæc Sanctorum conſtantiam,& ſtabilem atque inconcuſſam in teneris corporibus animi fortitudinem. Quippe vidiſſes tunc adoleſcentulum vixdum viceſimum ætatis annum ingreſſum, abſque vinculis ſtantem: & manibus in crucis formam expanſis, firmoq; & impavido animo attentiſſimè Deo ſupplicantem; nec ab eo in quo ſteterat loco recedentem aut ullatenus declinantem: cum interim urſi & pardi furorem ac mortem anhelitu ipſo ſpirantes, membra illius pænè jam morſibus invaderent. Qui tamen neſcio quo pacto, conſtrictis divina quadam & arcana virtute ipſorum faucibus, retro protinus abſcedebant. Et hic quidem ſe geſſit iſto quem diximus modo. Rurſus verò alios vidiſſes (erant enim omnes numero quinque) efferato objectos tauro, qui alios quidem ex infidelium numero cornib⁹ in ſublime jactatos diſcerpebat ac ſemivivos aſportandos relinquebat: ad ſolos autem ſacros martyres, cum in eos furens & minabundus irrueret, ne accedere quidem poterat. Sed pedibus terram quatiens,&hac illac jactans cornua, atque ob candentis ferri ſtimulos

furorem ac minas ſpirans, nihilominus A
divina obſiſtente providentia retrò a-
vertebatur. Proinde cum nullatenus ab
eo læſi eſſent, aliæ rurſus in illos immiſſæ
ſunt beſtiæ. Tandem deniq; poſt mul-
tiplices & horrendos beſtiarum incur-
ſus cuncti gladio confoſſi, ſepulchri
loco marinis gurgitibus commendati
ſunt.

πνέων, εἰς τοὐπίσω πρὸς τῆς ἱερᾶς ἀνθειλκ[ετο]
προνοίας· ὡς μὴ δὲ τούτου μηδὲν μηδαμῶς [...]
τοὺς ἀδικήσαντος, ἕτερα ἄττα αὐτοῖς ἐπα-
φίεσθαι θηρία. τέλος δὴ οὖν μετὰ τὰς δεινὰς [καὶ]
ποικίλας τούτων προσβολάς. ξίφει κατασφα-
γέντες οἱ πάντες, ἀντὶ γῆς καὶ τάφων τοῖς θα-
λαττίοις παραδίδονται κύμασι.

Caput VIII.

De iis qui in Ægypto paſſi ſunt.

Huc refer Niceph. l. 7. c. 8.

HUjuſmodi fuit certamen Ægy-
ptiorum, qui in urbe Tyro pro
pietate glorioſè dimicarunt. Sed & B
illos Ægyptios qui domi martyrium
perpeſſi ſunt, meritò quis admiretur.
Illic enim viri prope innumerabiles
cum uxoribus & liberis, pro Serva-
toris noſtri doctrina temporalem hanc
vitam aſpernati, varia mortis genera
ſuſtinuerunt: alii quidem poſt ungu-
las ac fidiculas, poſt crudeliſſima ver-
bera & varios ipſo etiam dictu hor-
rendos cruciatus flammis abſumpti:
alii verò in mare demerſi. Alii carni-
ficibus capita ſua amputanda alacri a-
nimo præbuerunt. Nonnulli tormen-
tis ipſis immortui; quidam fame con- C
ſumpti. Alii denique in crucem acti;
pars eo modo quo malefici vulgò ſuf-
figi ſolent: pars atrocius, capite de-
orſum verſo clavis confixi, & vivi eò
uſque ſervati, quoad in ipſis patibu-
lis fame interiiſſent.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον.

ΚΑὶ τοιοῦτος μὲν ὁ ἀγὼν τῶν κατὰ Τύρον [...]
ὑπὲρ εὐσεβείας ἄθλους ἐνδειξαμέ[νων]
Αἰγυπτίων. θαυμάσειε δ' ἄν τις αὐτῶν καὶ τοὺς
ἐπὶ τῆς οἰκείας γῆς μαρτυρήσαντας· ἔνθα μυρίοι
τὸν ἀριθμὸν ἄνδρες ἅμα γυναιξὶ καὶ παι[σὶν]
ὑπὲρ τῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν διδασκαλίας τὴν πρό-
σκαιρον ζῆν καταφρονήσαντες, διαφόρους ὑπέ-
μειναν θανάτους. οἱ μὲν αὐτῶν μετὰ ξεσμοὺς καὶ
στρεβλώσεις μάστιγάς τε χαλεπωτάτας καὶ
μυρίας ἄλλας ποικίλας καὶ φρικτὰς ἀκοῦσαι
βασάνους, πυρὶ παραδοθέντες· οἱ δὲ πελάγει
καταβροχισθέντες. ἄλλοι δὲ εὐθαρσῶς τοῖς ἀπο-
τέμνουσι τὰς ἑαυτῶν προτείναντες κεφαλάς·
οἱ δὲ καὶ ἐναποθανόντες ταῖς βασάνοις. ἕτεροι
λιμῷ διαφθαρέντες. καὶ ἄλλοι πάλιν ἀνασκο-
λοπισθέντες. οἱ μὲν κατὰ τὸ σύνηθες τοῖς κακούρ-
γοις, οἱ δὲ καὶ χειρόνως ἀνάπαλιν κατωκάρα
προσηλωθέντες. τηρούμενοί τε ζῶντες, εἰσότε
ἐπ' αὐτῶν ἰκρίων λιμῷ διαφθαρεῖεν.

Caput IX.

De iis qui in Thebaïde paſſi ſunt.

Huc refer Niceph. l. 7. c. 8.

VErùm omnem dicendi copiam D
ſuperant cruciatus illi ac dolo-
res quos apud Thebaïdem martyres
pertulerunt, acutis teſtis vice ungu-
larum adhibitis toto corpore ad mor-
tem uſque lacerati. Mulieres verò al-
tero pede religatæ ſublimes capite
deorſum vergente, machinis quibuſ-
dam in altum ſublatæ, nudiſque ac
prorſus intectis corporibus, fœdiſſi-
mum ſimul atque inhumaniſſimum
ſpectaculum cunctis intuentibus præ-
buerunt. Alii rurſus ad arbores & ra-
mos alligati interiere. Nam cum ro-
buſtiſſimos ramos inflexos machina-
mentis quibuſdam in unum coire fe-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ.

Περὶ τῶν κατὰ Θηβαΐδα.

ΠΑντα δ' ὑπεραίρει λόγον, καὶ ἃς ὑπέμει-
ναν αἰκίας καὶ ἀλγηδόνας οἱ κατὰ Θηβαΐ-
δα μάρτυρες. ὀστράκοις ἀντὶ ὀνύχων ὅλον τὸ
σῶμα καὶ μέχρις ἀπαλλαγῆς τοῦ βίου κατα-
ξαινόμενοι. γυναῖκές τε τοῖν ποδοῖν ἐξ ἑνὸς
ἀποδεσμούμεναι, μετέωροί τε καὶ διὰ τοῦ ἄνω
κάτω κεφαλῆς μαγγάνοις τισὶν εἰς ὕψος ἀ-
νελκόμεναι. γυμνοῖς τε παντελῶς καὶ μηδ' ὑπο-
κεκαλυμμένοις τοῖς σώμασι, θέαν ταύτην
αἰσχίστην καὶ πάντων ὠμοτάτην καὶ ἀπανθρω-
ποτάτην τοῖς ὁρῶσιν ἅπασι παρεχόμεναι. ἄλ-
λοι δ' αὖ πάλιν δένδρεσι καὶ πρέμνοις ἐναπέθ-
νησκον δεσμούμενοι. τοὺς γὰρ μάλιστα στερρο-
τάτους τῶν κλάδων μηχαναῖς τισὶν ἐπὶ ταὐτὸ
συνέλκοντες, εἰς ἑκάτερά τε τούτων τὰ τῶν